

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXIV. Quòd Constantinus Imperium Dei arbitrio sit consecutus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

A

CAPUT XXII.

Quomodo elato Constantio, Constantinus à militibus Augustus appellatus sit.

Ὅτι Κωνσταντῖος ἀποκοιμήθη, τὰ στρατεύματα Κωνσταντῖον Ἀυγύστου ἀνέκηρυξαν.

Ὅ γ' μὲν ἀδασιλδοῦ ἔμενε νῆ δ' ἐχρή-
σασθαι τὴν ἀλουργίδι πατρικὴν Κωνσταντῖνος
κοιμησάμενος, τῶν πατρικῶν οἰκῶν περὶ
ὡς ἀναβίωσης τὸν πατέρα βασι-
λεῦσα, δι' ἐαυτὴν δεικνύς τοῖς πᾶσι εἴτα τῆς
περικομίδης ἡγούμενος, σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν
πατρικοῖς φίλοις, τῶν μὲν ἡγεμένων, τῶν δὲ
κατόπιν ἐπομένων, σὺν παντὶ κόσμῳ τὸν Θεο-
φίλῳ σὺν ἐπεμπεύ, ἐν Φημίαις τε καὶ ὕμνοις οἱ
πάντες τὸν τρισμακάριον ἐτίμων, ὁμογνώ-
μονί τε συμφωνίᾳ τὰ τελευτῶν ἀναβίωσιν,
τῷ δ' παιδὶ κράτησιν ἐδόξαζον. βοαῖς τε
ἐν Φημοῖς τὸν νέον βασιλέα, αὐτοκράτορα καὶ
Σεβαστὸν Ἀυγύστου ἐνθέως ἐκ πρώτης ἀνηγό-
ρευον Φωνῆς καὶ τὸν μὲν τεθηκότα ἐκόσμευ ἀ-
σπασίαις ἐστὸν υἱὸν ἐν Φημίαις. τὸν δ' παῖ-
δα ἐμακάριον, τοῖς δὲ πατρὸς διάδοχον
ἐπιδεικνύσας πάντα τὰ ὑπὸ τὴν δ' ἐχρή-
σασθαι, ἐν Φροσύνης ἐπληρῆστο καὶ ἀλέλῃ χαρᾷ,
ὡς μὴ ὅτι χρεὶν βραχυτάτῃ ροπήν χρευσά-
ναι βασιλικῆς ἐνκοσμίας. τὸ τοῦ τέλους ἐν-
θεῶς καὶ φιλοθέως τρεπὲς ἐπὶ βασιλείᾳ Κωνσταν-
τῆς Θεὸς ἐδείξε τῷ καθ' ἡμᾶς ἔχει.

B
Neque tamen idcirco absq; Impe-
ratore remansit Respublica. quip-
pe Constantinus paterna ornatus pur-
pura, & ex paternis ædibus progressus,
Constantium patrem tanquam redivi-
vum & in filio adhuc regnantem cunctis
exhibuit. Posthæc funus paternum an-
tecedens cum ingenti paternorum ami-
corum multitudine, quorum alii ante-
ibant, alii subsequabantur pulcherrimo
apparatu exequias Deo devoti Princi-
pis celebravit. Cuncti beatissimum Im-
peratorem acclamationibus & laudi-
bus prosequabantur; unoq; animorum
consensu mortuum Principatu filii re-
stitui atq; in lucem revocari censebant;
& faustis acclamationibus novum Prin-
cipem, Imperatorem, Augustum, pri-
mo statim impetu appellabant. Et hæc
quidem filium laudantium voces patri
mortuo ornamentum afferebant: filium
verò beatum prædicabant, qui tanti pa-
tris successor esset renuntiatus. Sed &
omnes Provinciæ ejus Imperio subje-
cte, maximo gaudio & inexplicabili
læticia perfusæ sunt; utpote quæ ne mi-
nimo quidem temporis momento Im-
periali providentia destitutas se fuisse
sensissent. Hujusmodi piorum ac Dei
amantium hominum exitum esse Deus
in Imperatore Constantio universis no-
stræ ætatis hominibus declaravit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄.

Καταστροφὴ τῶν τυράννων δι' ὑπομνήσεως ὁλίγης.

Τῶν δ' ἄλλων ὅτι τὰς ἐκκλησίας τῶ Θεῷ
πολέμους νόμῳ μετήλθον, τὰς δ' βίβας κα-
ταστροφάς, ὅτι εἶναι πέσον ἐκείνα τῷ πα-
τρὶ καὶ ἀδελφῷ διηγήματι, ἐδὲ τὰς τῶν ἀ-
γαθῶν μνήμας τῇ τῶν ἐναντίων κατὰ θέσει
μεινῇ, ἀπαρκεῖ δὲ ἡ τῶν ἐργῶν πείρα πρὸς
καταφροσύνην, τῶν αὐταῖς ὄψεσι καὶ ἀκοαῖς
τῶν τῶν ἐκείνῳ συμβεβηκότων, παρελληφό-
των ἰσορίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Ὅτι βασιλεὺς Οὐὲς Κωνσταντῖος ἔχει τὸ βασιλεύειν.

Ὅ γ' μὲν Κωνσταντῖνος τοῖς τε Φιλίππῳ
πατρὶ, ἀρχοντὶ καὶ καθηγεμόνι ὅτων
ἄλλων Θεός, ὁ δ' ὅτι συμπληρῶς κόσμος πύτανις,

CAPUT XXIII.

D *Interitus tyrannorum brevis commemoratio.*

Qualis vero exitus fuerit aliorum
qui Ecclesias Dei tanquam indicto
bello oppugnarunt, nequaquam hic
commemorandum esse duxi, nec bo-
norum memoriam, malorum at texta
commemoratione esse violandam. Suf-
ficiunt certe res ipsæ, ad reprimendos &
in officio continendos eos qui scenam
omnem calamitatum quæ singulis illo-
rum acciderunt, ipsis oculis atque auri-
bus accipere.

CAPUT XXIV.

*Quod Constantinus Imperium Dei arbitrio
sit consecutus.*

In hunc modum universorum auctor
& totius mundi Moderator Deus
Constantinum tali parente genitum,
Ggg ij

Principem atq; Imperatorem per se ipse provexit: adeo ut, cum ceteri omnes aliorum suffragio hunc honorem consecuti sint, solus hic fuerit de cuius promotione nemo mortalium gloriaretur.

C A P U T XXV.

Constantini de Britannia & Barbaris victoria.

POSTquam igitur in Imperio firmatus est, primum quidem Imperii partibus sibi à patre transcriptis prospicere cepit; universas provincias quæ antea sub patris administratione fuerant, cum summa humanitate perlustrans. Sed & Barbaros qui ad Rhenum & occidentalem Oceanum positi novos motus concitare ausi essent, cunctos suæ dominationi subiciens, ex feris mansuetos reddidit. Alios verò reprimere contentus, tanquam feras bestias ab Imperii sui finibus absterruit: eos videlicet quorum insanabiles animos ad tranquillam & quietam vivendi rationem traduci nullo modo posse animadverterat. Quibus ex animi sententia confectis, reliquas orbis partes sibi ob oculos proponens, interim quidem adversus Britannicas gentes in intimo Oceani recessu sitas trajecit. Eas verò cum subegisset, ad alias mundi partes oculos convertit, ut ea quæ auxilio ipsius indigebant, persanaret.

C A P U T XXVI.

Quomodo Romanum Mæxentii tyrannide liberare decreverit.

POSThec universum terrarum orbem instar vasti cujusdam corporis animo complexus, ipsamque totius mundi caput & Imperii Romani dominatricem urbem, tyrannica dominatione oppressam conspiciens; primum quidem eam vindicandi ac liberandi partes iis cessit qui reliquas Imperii Romani portiones obtinebant, utpote ætate potioribus. Sed cum nullas eorum opitulari posset, adeoque ipsi qui id tentare voluerant ignominiosum exitum nacti essent; vitam sibi minimè vitalem esse professus, si urbem omnium dominam tanta agitudine affectam despicere, ad extinguendam tyrannidem sese adcinxit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ.

Κωνσταντίνος κατὰ Βαρβάρων & Βρεττανῶν νίκη.

ΩΣΩν ἡ τῆς βασιλείας ἰδρυτο, τῶν μὲν τῆς πατρικῆς ἀρετῆς ἐλπίδας, ἐπισκοπῶν σὺν πολλῇ τῇ φιλανθρωπείᾳ, ὅσα ἀσθενέστερον ἔθνη ὑπὸ τῇ τῆς πατρὸς μακροβρυχείᾳ, ὅσα τε γῆν βαρβαρῶν, τῶν αὐτῶν φερρῶν ποταμῶν, ἐσπέρειον τε ὠκεανῶν, ὅσα τῶν ἐπὶ τὸν Ἰνδόν ποταμὸν, πάνθ' ὑποτάσσοντα, ὅσα ἀνθρώπων κατεργάζετο, ἀνὰ τὰς ἀνασέλλων, ὡς ἐρῶντας θῆρας ἀγρίαις, ἀποσώζει τὴν οἰκίαν, ὅσα καὶ ἀνιστὰς ἐχόντα πρὸς ἡμέραν βίβη κατὰ σάσιν ἔωρα. ἐπεὶ ὁ ταύτης λόγον ἐκείνο αὐτῷ. τὰς λοιπὰς τῆς οὐρανῆς λήξεις πρὸς ὀφθαλμῶν ἡμεῶν, τῶν καὶ τῶν Βρεττανῶν ἔθνη διέβανον, ἐν δὲ τῇ τῶν κείμενα ὠκεανῶν. ὡς ἀποσώσας αὐτῶν τα, διεσκόπει τὰς ἑτέρας τῶν πάντων μερῶν, ὡς ἀνὰ θέραινοι τὰ βοηθείας δειόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς.

Ὅπως Ῥώμην ἐλευθερώσας Μάξιμον ἀπέκρινεν.

Εἴθ' ὡς ἄρα μέγα σῶμα τὸ παῖ τῆς αἰῶνι μνήμης ἐννοήσας σοιχείον. κάπητα τῶν πάντων κεφαλὴν, τὸ Ῥωμαίων δόχμον, τὴν βασιλεύσαν πόλιν, τυραννικῇ δολίᾳ συνουσίᾳ καθυπημένῳ, παρεχώρει μὲν ταῖς αὐτῆς ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυναν τοῖς τῶν λοιπῶν μερῶν, ἅτε δὴ χερόνως προάγουσιν. ἐπεὶ τῶν ἐδὲ οἷός τε τῆν θηλικεῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ῥωμαίων λαβεῖν ἐβελήσαντες αἰχρὸν ὑποτάσσοντες τὴν πόλιν, ἐδὲ βιωτὸν αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν αὐτῇ εἰ τὴν βασιλίδαν πόλιν ἔτω κάμνουν αὐτῶν τοῖς, παρεσκιάζοντα πρὸς τὴν καθάρσιν τῆς τυραννίδος.